»DA NE BI POZABILI
STR. 3

MI SMO PRIROMALI GREJŠNIKI VSI
STR. 4-5

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 17. julija 2008 ❀ Leto XVIII, št. 29

Velki dogodek v maloj vesi

12. juliuša se je v Andovcaj obrnilo skurok trikrat telko lidi, kak v tau najmenkšoj slovenskoj porabskoj vesi živi. Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci, Slovenska samouprava Andovci pa Razvojna agencija Slovenska krajina so organizirali Slovenski den. Zbrane vaščane pa Goričance sta pozdravila predsednik Društva *Karči Holec* pa generalni konzul *mag. Drago Šiftar*.

Zakoj trbej v enoj slovenskoj vesi slovenski den organizirati? Od tauga je tö gunčo v svojom pozdravnom gunči predsednik društva *Karči Holec*.

»Žau, ka smo tau tö zadobili, ka smo našomi dnevi mogli dati za naslov, ka slovenski den. Kakšni den naj bi bijo, če nej slovenski den v tašoj vasnici, gde Slovenci živéjo. Gnauk svejta smo tü v Andovci skur vsi Slovenci bili, samo par vogrski sodakov je bilau, šteri so se es oženili. Zdaj že zato malo ovak zgleda tau vö. Od leta do leta nas je več, samo žau, nej Slovencov. Našo društvo pa manjšinska samoprava se veselita tauma, ka nas je več. Baugi hvala! Dapa edno okau se nam itak djauče. Zaka? Za volo asimilacije. Če de tau tak šlau, pozabi se materni jezik pa zgibimo identiteto. Tau, ka so Andovci slovenska ves, de se vidlo samo na dvojezični tabli, gda se nutra v ves pripelamo. Če bi pesimist bijo, te bi si tak zmišlavo, dapa dja sam nej taši. Našo društvo pa manjšinska samouprava ta se trüdila, naj andovski Slovenci ešče za dvajsti tresti lejt pa duže Slovenci ostanejo, pa naj se ne pozabi nej kultura pa nej materna rejč. Vüpam, ka té naš Slovenski den de v tejm tö na pomauč.«

Predsednik Porabskega kulturnoga in turističnoga društva Karči Holec preda priznanje »Za Andovce« Franci Bediči in Büdinec

Büdinska folklorna skupina na odri

Slovenska samouprava Andovci je ustanovila priznanje »Za Andovce«. Tak so se odlaučili, ka tau priznanje vsakšo leto dobi tisti, steri tisto leto največ stori za andovske Slovence. Letos je priznanje daubo Franci Bedič iz Büdinec, steri je dosta napravo za tau, ka sta vesi Büdinci pa Andovci začnile sodelovati. On ovak žive v Ameriki, v Bethlehemi, pa gda je lani vzima doma bijo, je držo eno veselico, kama je pozvau Andovčare tö. Tak so te pomalek začnili vküper delati, ojti k ednomi drugomi na prireditve. K tauma je tau tö trbelo, ka naj se paut od granice prauto vesi popravi, navozi. Pri tom je Franci Bedič dosta pomago s pejnazi tö. Tau, ka sta paut pa njegvo prizadevanje (törekvés) dosegnila svoj cilj, je pokazo te den tö. Nej samo tau, ka je z Goričkoga (največ iz Büdinec) dosta lidi prišlo, liki tau tö, ka so za kulturni program poskrbeli člani kulturnoga društva Büdinci. Leko smo poslüšali ljudske pevke, poglednili folkloriste, leko smo spoznali, kak so se eni včili plesati sotiš. Gledalci so se fanj nasmejali nad skečom o ljubezenskom trikotniki pa nad tejm tö, kak sta si Vanek pa njegvi oča iskala andovsko »mamo«. Ka je ostalo od popodneva, je bilau namenjeno drüženji, pogučavanji, plesanji... Stara domačija, stara pavaraska iža je za en den oživela, dosta takšni dnevov bi moglo biti v leti.

Marijana Sukič

Med štajerskimi Slovenci v Avstriji

OD LJUDSKE PESMI DO LIKOVNE PROVOKACIJE

V Pavlovi hiši v Potrni, Kulturnem domu štajerskih Slovencev v Avstriji, bo do sredine septembra odprta razstava *NO! Proti rasizmu, izkoriščanju in kolonizaciji.* Z različnimi, pretežno provokativnimi eksponati sodelujejo umetniki iz več držav, tudi iz Slovenije. Umetniki, zlasti mlajše generacije, se na svojstven način zavzemajo za pravičnejše odnose med ljudmi, narodi in državami. Vse, kar je v Pavlovi hiši, na njenem dvorišču in zaznamkih na asfaltu, ima skupno sporočilo za strpnost do vseh, zlasti arabskega sveta in islama. Obiskovalci so na otvoritev prišli z Dunaja, Gradca, Maribora, Murske Sobote in od drugod. Med njimi smo srečali tudi Kurta Fleckerja, namestnika glavarja avstrijske Štajerske, ki je zastopal deželno politiko tudi na nedavni slovesnosti, posvečeni 20-letnici ustanovitve Kulturnega društva člen 7 in 10-letnici delovanja Pavlove hiše v Potrni; hiše, v katero so se iz prekmurske Cankove preselili starši v Železni županiji in Porabju znanega dr. Avgusta Pavla, ki je krajši čas preživel tudi v Potrni ali uradno Laafeldu.

Otvoritev razstave so spremljali različni transparenti, ki so jih nosili »arabci«: »Za današnje znanje se moramo zahvaliti arabskim učenjakom.« Ali: »Islamska dediščina vas obogati.«

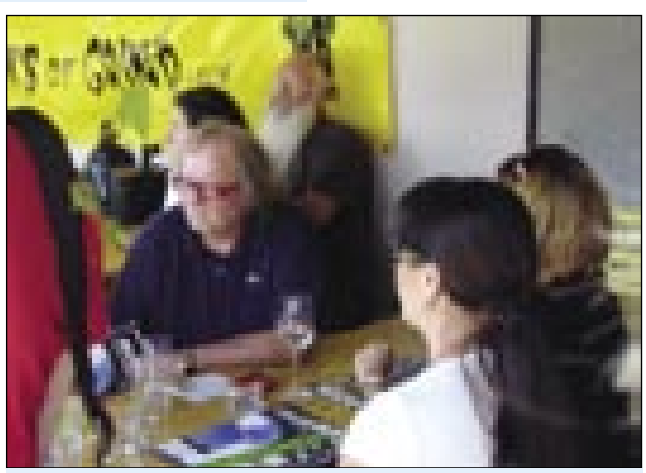
Vodja programov Pavlove hiše mag. Mihael Petrovič in umetnostna zgodovinarka iz Ljubljane Marina Gržinić odpirata razstavo.

Vodja programov Pavlove hiše mag. Mihael Petrovič ugodno ocenjuje letošnje prireditve, ki so koncipirane tako, da nudijo vsebine, privlačne zelo različnim okusom obiskovalcev. V programu imajo, denimo, koncert mešanega pevskega zbora, ki poje prekmurske in slovenske pa tudi nemške ljudske pesmi, »obi-

Prvi, pred nedavnim postavljen dvojezični nemško-slovenski napis v tem delu Štajerske, ki usmerja k Pavlovi hiši. Nanj se doslej ni odzval nihče, drugače pa bi bilo, je prepričana predsednica KD člen 7. Suzanne Weitlaner, če bi se zavzemali za dvojezični topografski napis Laafeld/Potrna in za ostale kraje v »radgonskem kotu« in ob meji, ki imajo vsi tudi znana slovenska imena.

čajne« likovne razstave, predstavitve knjig in publikacij in tudi take, kakršnih drugje v tem delu avstrijske Štajerske ni, vendar je »važno, da imajo sodelujoči umetniki interes za manjšinska vprašanja, za sožitje in strpnost, kar je zelo pomembno v novi Evropi,« poudarja Mihael Petrovič.

Med obiskovalci je bil tudi namestnik deželnega glavarja avstrijske Štajerske Kurt Flecker.

Umetnostna zgodovinarka in kuratorka večjega števila odmevnih razstav v Pavlovi hiši Marina Gržinić iz Ljubljane je prepričana, da ima Pavlova hiša vlogo središča, čeprav je locirana na obrobju, »projekti, ki jih pripravljajo, so v središču najbolj aktualnih vprašanj sodobne umetnosti. Tak primer je sedanja razstava proti rasizmu in diskriminaciji. Pavlova hiša je med redkimi inštitucijami, ki je sposobna ne samo organizirati, ampak je hkrati toliko pogumna, da predstavi izjemno radikalne in zavezujoče pozicije. Pavlova hiša je pomembna za Slovenijo, ker vzdržuje vezi in odpira celotno polje sodobne umetnosti, ki ni vezana samo na relacije Avstrija - Slovenija, marveč v širši kulturni prostor. Zato je Pavlova hiša nekaj več kot hiša slovenske manjšine v Avstriji, je hiša sodobne umetnosti.«

Besedilo in fotografije: Ernest Ružič

O kristalih in energiji

26. junija se je 86 članic in članov Društva upokojencev Radenci podalo na strokovno ekskurzijo o kristalih in energiji pod strokovnim vodstvom predavatelja Milana Kelharja iz Murske Sobote. Tako so obiskali ter si ogledali naravne toplice in tržnico v Monoštru na Madžarskem, v središču Porabskih Slovencev.

Obiskali pa so še toplice in energijski park v Loipesdorfu v Avstriji ter Güssing v Avstriji, kjer je znamenita trgovina s kristali. Kajti nazaj v objem harmonije z naravo in ljudmi nas lahko povrnejo negovani pozitivni kristali ter nam obenem lahko pomagajo ohranjati zdravje. In prav o kristalih in energiji ter naravnih izvorih življenjske energije je 19 našim članicam in članom 7. maja predaval Milan Kelhar iz Murske Sobote, ki je poznavalec, ljubitelj in zbiralec poldragih kamnov in kristalov. Kajti človek se čedalje bolj poglablja v modrosti starih civilizacij, ki so temeljile na komunikaciji med naravo in človekom. Prav narava pa ponuja tudi poldrage kamne in kristale, ki z valovanjem spremljajo in oddajajo energijo. Zgodi se tudi, da se valovanje, ki ga sprošča človekovo telo, ujame z valovanjem energije kristalov in s tem se človekovo energetsko polje učvrsti. 8. maja je Milan Kelhar predaval še o energijskem polju človeka ter energijskem ovoju živih bitij, da je potemtakem kar pravšen zaključek iz tega: vsak si naj izbere kristal, ki mu je najbolj všeč, in to bo najpravilnejša odločitev zanj.

Zatorej je predavanjem sledila še strokovna ekskurzija po obrobju nekdanjega Panonskega morja, kajti tudi na obeh straneh reke Mure poznamo kraje z energijskimi točkami (Grad na Goričkem, Bukovniško jezero, Razkrižje), kakor tudi kraje z naravnimi toplicami (Moravske Toplice, Banovci, Radenci....).

Besedilo: Filip Matko
Fotografija: Marija Erveš

Šalovci-Števanovci – Etnološki tabor

»Da ne bi pozabili«

Od 7. do 11. juliuša je šalovska šaula organizirala etnološki tabor, na sterom so vküper delali šaularge s šalovske pa števanovske šaule. V tabori

Učiteljica slovenščine Breda Kerčmar

je bilau sedem mlajšov iz domanje šaule pa pet »gostujoči« mlajšov iz števanovske šaule. Otvoritev tabora so meli v števanovskom kulturnom daumi s kratkim kulturnim programom folklorne skupine OŠ Števanovci. Ob tej priliki sam se pogučavala z vodjo tabora, učiteljico slovenščine na šalovski šauli *Bredo Kerčmar.*

Na pitanje, kak se je porodila ideja, ka bi tej dvej mali šauli mele vküper tabor, mi je povedala: »Šalovska pa števanovska šaula že cejlo leto sodelujeta. V letu medkulturnoga dialoga smo vidli priliko, ka dejansko nemo sodelovali samo na papiri, liki tüdi v praksi. Tau sodelovanje je potekalo že cejlo leto. Iz naše šaule so bili na fašenek tü v Števanovcaj na praznovanji. Moram povedati, ka so se deca zelo zabavali, najlepši dokaz za tau je, ka gda smo prišli domou, so me pitali, če mo drugo leto pa šli. Šalovski učitelji smo bili na hospitacijaj v Števanovci, pa uni so tüdi bili pri nas pogledat, kak mi delamo. Čisto spontano se je porodila ideja, ka bi leko napravili skupni tabor. Zdi se nam, da sta območji jezikovno zelo povezani. Radi bi pa bili, če bi se deca tüdi družili. Pet dni do neprestano vküper, probali mo tüdi skupine tak napraviti, ka bi naši učenci pa števanovski bili vküper, napravili bomo mejšane skupine. Predvidevam, ka do na konci nastale tüdi prijateljske vezi. Če rejsan tak bau, te smo ogromno napravili.«

• *Ka je namen, ka je cilj tega tabora?*

»Naslov tabora je, *Da ne bi pozabili*. Že sam naslov pravi, ka bomo šli malo v preteklost. Sama ideja je nej nauva, naša šaula je že gostila nekaj etnoloških taborov, steri so bili bole za malo starejše, za študente. Naša želja je, ka bi te tabor napravili na nivoji, ka bi biu tüdi za šaulsko deco. Deca do zbirali narečne besede v zvezi z življenjskimi šegami, najbole z rojstvom pa smrtjov. Kak učiteljici slovenščine mi je vedno fanj, če mi deca povejo kakšno rejč v domanjom geziki, v dialekti in ugotavljam, da se besede od vasi do vasi razlikujejo. Gda sam delala svojo diplomsko nalogo pri dr. Zinki Zorko, mi je ves čas pravla, kakšno bogastvo se tü skrivle in da ne smejmo dopistiti, ka bi se tau besedišče (szókincs) izgübilo.

Na otvoritvi tabora je zaplesala otroška folklorna skupina OŠ Števanovci

Naša želja je, ka bi ob tem, ka deca spoznajo, kakšne šege so meli inda svejta, zbrali pa zapisali tüdi posebne besede in s tem jih probali ohraniti.«

• *Kdo vam je pomago pri organizaciji?*

»V prvi vrsti moram izpostaviti ZOTKO, gospoda Filoja, ki nam je biu ves čas zelo naklonjen, tüdi materialno so nam priskočili na pomouč. Na pomouč nam je priskočila tüdi občina Šalovci. Probali smo tabor napraviti tak, ka za deco pa starše nej bi biu velik strošek (ceringa). V tabori imamo poleg toga še dva strokovnjaka, tou sta študentka etnologije Mateja Huber pa profesor sociologije Klemen Senica, zdaj že na podiplomskem študiju, ki se ukvarja z antropologijo. Gostili pa bomo tüdi dr. Zinko Zorko in dr. Mihaelo Koletnik z mariborske univerze, ki nam bosta – predvsem deci – predstavili pomen zbiranja izrazoslovja.«

• *Gde do mlajši zbirali?*

»Na naši strani imamo informatorke iz Čepinec, Markovec, Büdinec in Šalovec, dejansko s cejloga območja občine Šalovci. Izpustili smo Domanjševce, zato ka je dvojezična ves, deca odijo v Prosenjakovce v šaulo. Na vaši strani mo pa v Števanovcaj pa v Andovcaj. Tü je za informatore poskrbela števanovska ravnateljica Agica Holec, ona de cejli čas tüdi v tabori.«

• *Ob tejm, ka do mlajši delali na tereni, ste njim pripravili druge programe tö.*

»Ka bi otroci nej samo delali, smo jim pripravili razne programe. Prvi večer bo prišla iz Števanovec ena gospa, ka deci pokaže, kak se cvetje izdeluje iz papira. Tau se pokriva tüdi z vsebino tabora, ker negdi so na pogrebe delali vence pa rauže doma.

Sreda de bole izletniško obarvana, dopoldan mo se midili na madžarskoj strani, ogledali mi so si Števanovce, Andovce, Monošter, Gornji Senik, tak ka naša deca spozna te kraje, popoldan bomo v Murskoj Soboti, na konci pa bau tisto, ka je za deco najprijetnejše, tau je kopanje v Vivati.«

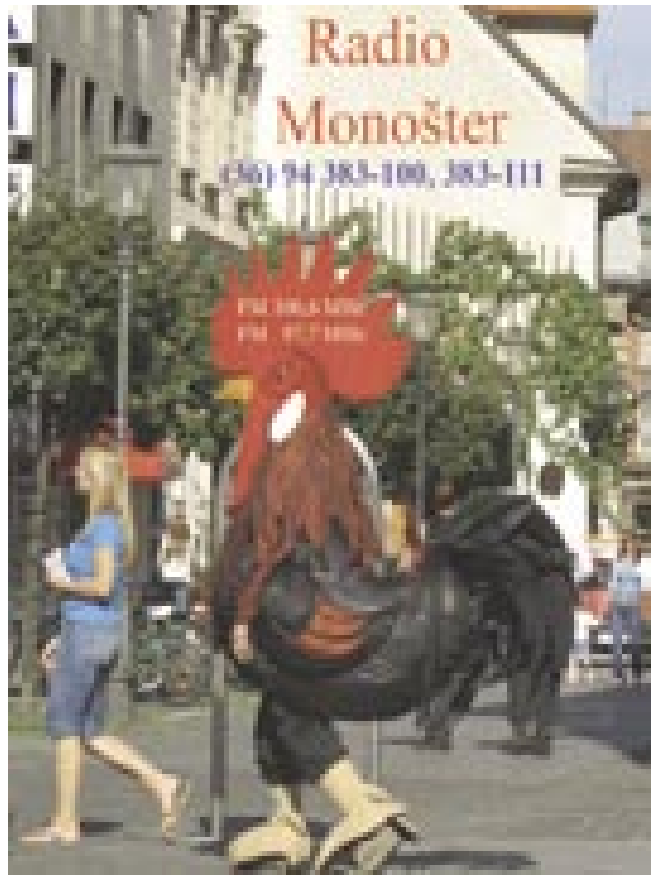
• *Na konci tabora pa pripravite bilten tö.*

»Deca do na tereni delali tako, da do informatore snemali (gordjemali na magno). Če bi zapisovali, bi nam tau vzelo preveč časa. Ko se ob trej vračamo v šaulo, te bomo stvari zbrali, zapisali pa na konci pripravili kratek bilten. Zapisali bomo na način, kak izhaja časopis Porabje, ka do osnovnošolska deca tau najbolj zmogla. Če bi tau delali tak, kak se na fakultetaj dela, bi bilau za njih tau pretežko. Če bi pa dosta tej stari besed najšli, bi na konci napravili en slovarček.«

Marijana Sukič

Udeleženci tabora na zaključni prireditvi v Šalovcih

OD SLOVENIJE...

Slovenijo pretresla tragična nesreča na Savi

Pri hidroelektrarni Blanca na reki Savi se je med spustom po reki v četrtek, 3. julija, zgodila tragična nesreča, v kateri je umrlo trinajst ljudi, med njimi tudi sevniški župan in poslanec v državnem zboru Kristijan Janc. Edina preživela tragedije je ena oseba, in sicer žena preminulega sevniškega župana. Za dva kanuja s skupno 14 potniki je bil usoden prehod čez hrbet jezu in čez prelivno polje, kjer se voda nevarno vrtinči. Na prizorišče nesreče sta v nekaj urah po dogodku prispela tudi predsednik republike Danilo Türk in predsednik vlade Janez Janša, ki sta izrazila sožalje svojcem ponesrečenih. Sožalje Sloveniji ob tragičnem dogodku so izrazili tudi predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso, predsednik Evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering ter hrvaški premier Ivo Sanader. V spomin na žrtve tragedije pri hidroelektrarni Blanca je bil v Sloveniji 8. julija tudi dan žalovanja.

Hrvaški zunanji minister obiskal Slovenijo

Odnosi med Slovenijo in Hrvaško so dobri, boljši, kot se morda zdi na prvi pogled, sta se po prvem obisku hrvaškega zunanjega ministra Gordana Jandrokovića v Sloveniji na Brdu pri Kranju strinjala zunanja ministra obeh držav. Menila sta še, da je treba dvostranska odprta vprašanja ločiti od procesa hrvaških pogajanj za vstop v EU. Zunanja ministra obeh držav sta podprla delo dveh mešanih komisij strokovnjakov, od katerih ena pripravlja pravni okvir za reševanje odprtih vprašanj pred mednarodnim pravosodnim organom, druga pa naj bi določila sporne točke kopenske meje.

Hrvaškega zunanjega ministra je v Ljubljani sprejel tudi slovenski premier Janez Janša. Jandrković je Janši med drugim čestital za uspešno predsedovanje EU ter predstavil prizadevanja hrvaške vlade za izvedbo reform, ki so pogoj za vstop Hrvaške v EU. Sogovornika sta tudi izmenjala poglede na dvostranske odnose, vključno z mejnim.

Mi smo prirome

»Češčena si, Marija, je angelski glas« - smo spejvali sombotelski prauškarge, gda smo se pelali prejk Avstrije prauti Gorenjski, tistomi tali Slovenije, gde največ pa najviše̋ši brgauvge gestejo. Slovenci iz glavnoga varaša Železne županije smo letos že ausmič odišli na prauško v matični rosag, kak vsigdar, za tri dni.

Avstrijo smo tanjali prejk osem kilomejterov dugoga tunela (alagút) na Karavankaj, po

Sombotelski prauškarge

tistom pa smo se vozili po vauski poštijaj do male vesi Mojstrana, ka bi si poglednili muzej od Triglavskoga narod-

Kak so stvari djagra pokopale

noga parka. Tau je največši takši park v Sloveniji, ime je daubo od najvišešoga vrejeka v cejlom rosagi. V muzeji je nutpokazano, kak so lidgé gor na slovensko sveto goro oprvin prišli, pa kak na začetki na tej brgaj vse nemški pisalo pa se gučalo, dokeč so *Jakob Aljaž* pa njagvi kolegi tau nej spremenili na priliko tak, ka so na Triglavi mali tören zozidali. Že pred več kak dvejstau lejtami je varaško lüstvo tö ojdlo v brejg, vsigdar pa so meli domanjoga človeka s seuv, šteri je poštije pozno pa pake noso. Takši nosači so na plečaj nosili telko, kak so uni sami vagali. V muzeji smo leko vidli, kakše škeri so inda svejta na nogaj nosili, ka so leko po ledi pa snegej ojdli. V ednoj iži je nutpokazano, kak delajo gorski reševalci (hegyi mentők), gda so kakšni plaminci v nevoli. Gda vö iz muzeja pridemo, se v ednom kamli vidijo čonte edne takše ribe, štera je živejla pred dvejstau milijonami lejtami. S toga vejmo, ka je med plaminami v tisti cajtaj eške maurdje bilau.

Nej daleč od te vesnice je Planica, gde majo v zimi tekmovanja (versenyek), na priliko smučarske skoke (síugrás). Mi smo si steli pogledniti najdukšo skakalnico v Sloveniji, depa se nej prišikalo, ka naš bus preveč žmeten za maust biu. Če pa smo že tak zopojdli, smo se raje odpelali na Bled. Naše drüštvo je pri jezeri že ojdlo, depa če smo že blüzi ojdli, smo si vzeli edno vöro pa se malo špancérali pri vodej. Šteri so eške nej bili, so se z

Čüdodelna Marija na Brezjah

malimi čanaklinami vozili do Marijine cerkve na malom otoki (sziget). Če se je stoj zbojo, je leko spejvo: »na njoj se pela, o, Marija smilena...«

Zadvečerka smo že bili na Zgornjom Jezerskom, kama smo se pripelali po serpentinaj. Kauli hotela, v šterom smo spali, geste dvadvajsti energetskij točk (energiapontok). Té pomagajo vsefelé betegom, pa tak pravijo, ka rejsan hasnijo. Tau je nej vseedno, kelko človek stogi na ednoj takšoj točki, zvekšoga je trbej počakati dvajsti-tresti minut. Nisterni naši členi so je vösprobali pa so prej nika v želaudci čütili tö.

Cejli den smo srečo meli z dežjom, tü med plaminami pa nas je zgrabo. Mi smo se pa nej žaurgali, ka smo bili pod strejov pa smo leko gledali prelejpe brgé. Vsakši pet minut je ovak bilau, gnauk se je vse v megli kaupalo, v drügoj minuti pa že sunce sijalo.

Radovljica je mali stari varaš na Gorenjskom, na njegvom glavnom trgi stogijo sploj lejpi rami. V Thurnovom gradi je gnes fčelarski muzej, gde nutpokažejo vse, ka trbej znati od fčel. Eške žive fčele tö majo, štere vö pa nazaj lejčejo z muzeja. Čüli smo od toga, kak stvarine plešejo, gda škejo en drügoma pokazati, gde leko rauže najdejo. V tom tali Slovenije živi edna takša fajta fčel, *kranjska sivka*, štera je erična po cejlom svejti. Fejst je flajsna, dosta meda vküpoberé. V ednom panji (kaptár) žive več deset gezero delavk, par stau moški trotov (here), pa samo edna kralica. Gda kralice na svejt pridejo, je več geste, depa delavke vse vmorijo, samo oprvin rodjena ostane. Na svejti dosta narodov nema panjski končnic (kaptárvégek), v Sloveniji so na te male lesene deske pofarbali vsefelé motive. Gestejo svetci, kak na priliko Marija, sveti Jurij pa Martin, depa bole pavarski tö gestejo. Med njimi na priliko »vrag brüsi gezik stare babe«, »pokapanje djagra, šteroga stvari nesejo« ali »babji mlin«, v šteroga je trbej stare čaralice nuvržti pa mlada dekla vöpride.

Nej daleč od Radovljice, na Brezjaj stogi veuka bazilika Marija Pomagaj. Leta 1999 so imenüvali tau cerkev za narodno svetišče vsej Slovencov, šteri živejo gdekoli po svejti. Najbole erična je Marijina kapejlica s kejpom Matere Bože. Že leta 1863 je osemnajset lejt stara betežna dekla tü molila pa je leko opornice (mankó) tanjala, püstila v cerkvi. Od tistoga mau je več gezero lüdi zdravdje nazaj dobilo. Cerkev je brž mala gratala, zatok so go pred blüzi stau lejtami povekšali pa je dobila gnešnjo formo. Leta

ali grejšniki vsi

1907 je Marija na kejpi dobila krono, te je bilau kauli cerkve več kak tresti gezero lüdi. V najnovejšom cajti, leta 1996 je v Brezje prišo prvi prauškar na svejti, Sveti Oča Janez Pavel II., gde je pred kralicov Slovencov molo. Gnesnaden odijo slovenski prauškarge od blüzi pa daleč, ka bi Marijo prosili za pomauč.

Pri baziliki geste eden mali muzej tö, gde zbérajo betleheme pa Sveta pisma že štirideset lejt. Majo kauli štiristau djasli, iz vsej kontinentov, na afriškom je mali Jezušek čaren, na indijanskom rdeči. Gestejo iz kukarčnoga lopinja, papéra, lesá pa iz ilojce. Eške ejglani betlehem smo tö leko vidli pa edne moderne, šteri so bili v praznom računalniškom monitori pa v teveni. Iža, gde so vöpostavlene male božične pripovejsti, je gnauk svejta štala bila, tak ka gnes leko pravimo, ka so »djaslice v djaslinaj«. Ranč tak visko, ka mali mlajši vidijo. Nej je pa na vsikšom betlehemi samo božična nauč, liki drüge štorije iz Biblije tö. Na drügom tali muzeja leko vidimo takša Sveta pisma s cejloga sveta, na priliko armenskega (örmény) s špajsnimi litarami ali albanskoga. Boga naj bi hvalili v vsej gezikaj.

Gda smo se iz Brezij pelali nazaj prauti hoteli, smo meli eške telko cajta, ka smo se stavili v malom srednjeveškom (középkori) varaši Škofji Loki, šteri leži na srečanji dolin dvej potokov. Varaš je že star gezero lejt, depa v zgodovini tam dosta nesreč bilau, betegi, veuki ognji pa potresi (földrengés). Pred petstau lejtami se je zemla najbole trausila, te je dosta ramov na nikoj prišlo. Varaš so gorobnauvili, od tistoga mau pa se je nej dosta spremenilo. Edna legenda pravi, ka gda je varaški gospaud Abraham gezdo po lesej, je naprejskočo eden medved. Fejst se je prestrašo, depa njegov služabnik, šteri je črnec iz Afrike biu, je stvar dojstrejlo pa gospodara rejšo. Od tistoga mau má Škofja Loka v grbi (címer) negersko glavau.

Po dobroj večerdji so sombotelski prauškarge eške nej bili sneni, najšle so se fude pa se je začnilo spejvanje. Depa samo na vlaki, ka so lidgé v vesi že gvüšno spali.

Moderni betlehem

Zrankma smo se mogli paščiti, na deseto vöro so nas čakali k meši v Srednjoj vesi v Bohinji.

Cerkev sv. Martina v Srednji vasi

Mala vesnica leži med trnok lejpimi planinami, nej tak daleč od Bohinjskoga jezera. Cerkev svetoga Martina majo tö na ednom menjšom brgej, če rejsan, kak smo zvödali, se je inda lüstvo dosta korilo, gde naj go zozidajo. V vesi so pri poštiji rami tak blüzi postavleni, ka je mogo naš šofer fejst švicati. Gda smo bus dojdjali, nas je čakalo presenečenje (meglepetés), čakali so nas naši stari padaške, členi Slovenskoga etnološkoga drüštva. Vküper smo bili pri svetoj meši, kama je dosta lidi iz okauliški vesi prišlo. Po meši nam je naša gostiteljica (vendéglátó), gospa *Marija Cvetek* preštela tri pripovejsti v pravom bohinjskom guči, na priliko o tom, kak so domanji v zvonik tele vlekli. Sombotelski prauškarge smo zaspejvali eške Marijino pesem pa se napautili v dolino. Tü pa so nas že čakali pod lipov s fudami pa v nošo naravnanimi mladimi domanjimi. Po staroj slovanskoj navadi so nas gorprijali s soljauv pa krüjom, na stoli pa z djabočnikom, bohinjskim sirom (sajt) pa klobasami. Mi smo tö ziskali fude pa nej daleč od lipe en par veseli popejvali skor stau lejt staroj materi gospe Cvetek. Nejsmo zdržali brezi skuz, gda smo vidli, kak so mati srečni, ka leko z nami spejvajo.

V tej gorenjski brgaj je inda svejta dosti takši pasterov bilau, šteri so svojo živino pasli vrkaj na trankaj. Zvekšoga so tau mladi pojbičke kauli trinajset lejt bili ali pa takša žlata, štera eške nej oženjena bila. V brgaj so živeli v mali leseni ramaj, šteri so dostakrat s sojami zdignjeni bili, ka se je mara leko v deži spodkar nutpotegnila. Na brgaj so pastirge skor pau leta bili, vsikšo soboto pa so jim iz doline nosili gor gesti, uni so pa doj pošilali sir pa zmauče. Za stau petdeset kilogramov sira je trbölo ponücati kauli gezero litrov mlejka. Drva ali drügo žmetnoga so nosili v leseni ruksaukaj. Po večeraj so se srečali v svoji ižicaj pa so vküper pripovedavali ali spejvali. Skoro gvüšno, ka nekak fude ali igrce emo. Gda so cajt meli, te so palice redili, šteri je najlepšo napravo, je najvekši legén biu. Tau vse smo zvödali v Staroj Fužini v Planšarskom (hegyi pásztor) muzeji.

Tak smo si brodili, ka smo zavole v dolinaj bili, če smo že prišli v krajino brgauv. Blüzi bohinjskoga jezera smo cejlo lüstvo z busa spakivali v gondolo, pa se odpelali na Vogel. Nistarni – med njimi ge – smo se nej vüpali dojgledati, tak brž so nas gori vlejkli. Na 1600 mejterov, gde bole ladno bilau, pa smo pravli, ka se je splačalo, vej smo pa prelejpi razgled (kilátás) meli. Istina, ka je tak oblačno bilau, ka smo ranč tisti vrejek nej vidli, zavolo steroga smo prišli, se pravi Triglava (od naše voditelice smo šestkrat čüli, ka mo ga vidli, depa se gnauk nej prišikalo.) Nistrni so se spitavali, kak so krave gorprišle, nekak pa pravo, ka vendar s helikopterom.

Vsi trüdni pa vsi srečni smo se vsedli nazaj gor na bus. Čakala nas je eške pet vör duga paut. Pá smo dosta lejpoga vidli pa nej samo tau, bili smo v najvekšoj prauškarskoj cerkvi v Sloveniji pa v cerkvi svetoga Martina, šteri se je v našom varaši naraudo.

(Romanje so podprli: Urad RS za Slovence v sosednjih državah in po svetu, Javni sklad za narodne in etnične manjšine v Budimpešti, Slovenska samouprava Sombotel)

-dm-

... DO MADŽARSKE

Srečanje visokih predstavnikov države zoper nasilje

Na pobudo premiera Ferenca Gyurcsánya so se 10. julija v parlamentu sestali visoki predstavniki države, da bi se dogovorili o tem, kaj storiti zoper nasilje, ki je vse bolj prisotno na javnih prireditvah. Srečanja so se udeležili predsednik države László Sólyom, predsednica parlamenta Katalin Szili, predsednik ustavnega sodišča Péter Paczolay ter podpredsednik vrhovnega sodišča Bertalan Kaposvári.

Strasbourg dal prav posamezniku proti državi

Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu je osodilo madžarsko državo zaradi kršitve pravice svobode govora. Madžarska je namreč z zakonom prepovedala uporabo peterokrake rdeče zvezde kot simbola totalitarnih režimov, uvrstila jo je na isti seznam kot simbole fašizma, recimo kljukasti križ. Zoper kršitelje zakona je vodila kazenske postopke. Med njimi je bil tudi podpredsednik Madžarske delavske stranke, ki je bil večkrat obsojen na denarno ali pogojno zaporno kazen. Omenjeni podpredsednik stranke se je obrnil na strasbourško sodišče za človekove pravice, ki je ugotovilo, da je madžarska kršila 10. člen evropskega sporazuma o človekovih pravicah s tem, da je dala v kazenski postopek nekoga, ki je na političnih prireditvah nosil rdečo zvezdo. Rdeča zvezda kot simbol ima namreč več pomenov, zato je ne moremo enačiti s kljukastim križem kot simbolom totalitarnih režimov. Rdeča zvezda je ob tem, da jo enačijo s kumunističnimi diktaturami, tudi simbol delavskega gibanja za večjo družbeno pravičnost oz. nekaterih levičarskih delavskih strank. Madžarska vlada se bo sicer pritožila zoper sodbo strasbourškega sodišča, toda tudi eksperti menijo, da ne bo uspela.

Mineralna voda iz Železne županije

Prvo mineralno vodo v Železni županiji polnijo v kraju Vasszilvágy. Uni-Qelle d.o.o., ki je polnilnico zgradila za približno 100 milijonov forintov, pridobiva vodo iz lokalnih vrelcev. Trenutna zmogljivost polnilnice je letno 18 milijonov plastenk, kasneje bodo proizvodnjo razširili na 30 milijonov.

Trideset lejt v prvoj županijskoj ligi

Športno društvo Slovenska ves je 12. julija svetüvala tau, ka nogometaši že tresti lejt špilajo v prvoj županijski ligi (megyei első osztály). Tresti lejt v prvoj ligi špilati nej malo delo. Nej samo zato, ka od leta do leta dobre igralce morajo meti, nej ka bi vö spadnili, liki zato tö, ka morajo ladati s pejnazi. Od tej trideset lejt sem spitavo *Karčina Dončeca,* tistoga človeka, šteri je dosta djau zatau, naj zdaj športno društvo leko sveti.

Mladinska ekipa društva na sredini lestvice bili. Trikrat smo bili drugi, pa vejn štirikrat tretji.«

• *Karči, gučo bi meni malo od tej trideset lejt?*

»Od tauga je žmetno gunčati, zato ka je tau velko mantranje bilau. Gda so se prijali brsati, te je ešče vse bola fal bilau, pa nej se je trbelo nam tak daleč voziti na tekme. Sledkar se je tau že spremenilo, vsigdar bola daleč smo ojdli, pa vsigdar več pejnaz trbelo. Če pa kak ekipo gledamo, te je v prvi peti lejtaj bilau najbola žmetno, dosta smo se mantrali, nej ka bi vöspadnili.«

• *Gda je bilau ustanovljeno športno društvo v Slovenski vesi?*

»1935. leta je bila prvin v Slovenskoj vesi nogometna ekipa, pa 1978. leta smo prišli v prvo županijsko ligo. Od tistoga mau se tam brsamo, tak ka gnauk smo nej vözleteli.«

• *Ka vse se je zgodilo v tej trideseti lejtaj?*

»Kak sam že pravo, prvi pet lejt je mantranja bilau, zato ka je večkrat bilau tak, ka vözletimo. Potistim smo že vsigdar

• *Ka trbej k tauma, naj se edna ekipa trideset lejt leko v prvoj županijskoj ligi igra?*

»Tak mislim, najbola pejneze. Zato ka tü tri ekipe moraš meti, velko, mladinsko (ifi) pa kadetsko (serdülő). Zdaj pet lejt nazaj so pa že tau vönajšli, ka mlašečo (lurkó) tö moraš meti. Sreča, ka tej mali na mejsec samo dvej, ali tri meče majo. Te štiri ekipe goradržati je pa sploj dosta pejnaz, že te tö, če samo opremo (felszerelés) gledamo, pa te gde je ešče drugo. Tau je najvekša problema, ka od leta do leta vsigdar menja pejnez dobimo od varaške občine. Zdaj je že tak, ka skurok nika ne dobimo. Dapa tak mislim, ka tau tak njati nej slobaudno, grej bi bilau. Že samo za tiste mlajše volo nej, šteri se špilajo, zato ka zdaj je mladinska ekipa prva gratala, kadeti pa tretji. Grej bi bilau te mlade tapistiti.«

• *Zvün pejnez, ka trbej ešče pri ednoj dobroj ekipi?*

»Tau, ka kak igralci, tak vodjitelji tau ka delajo, naj s srca delajo. Pa tau, ka naj radi majo futbal. Če bi tau nej tak bilau, te bi se že davnik nej mantrali s tejm. Drugo je pa tau, ka je kolektiva sploj dobra.«

• *Gda je šlau najbaukše ekipi?*

»Vejn te, gda smo eden za drugim na drugom pa na tretjom mesti končali, mladi so pa prvi gratali.«

• *Tak vejm, ka v pokalni tekmaj (kupa mérkőzés) ste tö dobri bili.*

»V osemdeseti lejtaj smo daleč prišli, zato ka smo se igrali s Mosonmagyaróvárom, z Győri ETO-nom, pa ešče z Haladásom tö. Dapa gda so že tej baukši prišli, te smo že zato vödobili. Tü je že velka razlika bila med dvöma ekipama, istino proti Mosoni smo zato zmagali.«

• *Tau je že stoj vküprešto, kelko igralcov se je špilalo pri vas tej trideset lejt?*

»Tiste papire naprejsprajti, gde bi se tau leko preštelo, že ne more, dapa tak mislim, ka več stau bi se vküppreštelo.«

• *Ka je razlika, če gledamo sedemdesetosmo leto, pa zdaj?*

»Kak sam že pravo, menje pejnaz je trbelo, pa nej se trbelo tak daleč voziti. Ka je pa gnako, tau je pa tau, ka nogomet so Slovenčardja te radi meli pa zdaj tö.«

• *Vse se kauli pejnez vrti pri nogometi, od kec pa kak mate pejnez, če vas občina Monošter ne pomaga tak, kak bi trbelo?*

»Kauli odimo pa prosimo. Velko pomauč dobimo od Zveze Slovencev na Madžarskem, pomaga nas ešče Državna slovenska samouprava. Letos smo pa prvič dobili pejneze iz Ljubljane, od Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Zvün tauga nas ešče pomaga več sponzorov tö. Tau gnesden že ovak nede, samo tak. Ešče etak se dostakrat zgodi, ka sfalijo pejnazge.«

• *Že sam te spitavo od tauga, ka trbej k taumi, naj ves ma edno dobro ekipo. Ti si pravo, ka pejneze pa igralce. Dapa dja tak mislim, ka si tretjo vönjau, tau si pa ti. Tak mislim, brezi tebe bi ta ekipa nej tam bila, gde je. Istino mam?*

»Tau leko, dapa dja sam že tö večkrat tak bijo, ka mi je že više bilau, pa sam pravo, ka vse tak njam. Dapa tau je, ka nikoga ne najdem, što bi namé dolamejno. Zato, ka je pri ekipi sploj dosta dela, što tau ešče nej probo, rančne vej. Drugo pa tau, ka šanjalivam te mlajše. Če tak njam, te da fertik vse, ka do te tej mlajši delali.«

Kak dja Karčina Dončeca poznam, se tak naletji zato ne nja pa de delo dočas, ka de mogo. Gvüšan sam, ka do gledalci v Slovenski vesi ešče dosta pa dobre tekme leko vidli.

Karel Holec

Pismo iz Sobote

KEBER

Lüblene moje, dragi moji! Inspiracija je nazaj prišla. Pa nete vörvali, sto jo je na peroutaj prineso. Prineso jo je eden keber, eden vcejlak normalen, bole vekši kak pa mali keber. Si leko brodite, keber!?

Kak se je na sto pred meuv doj vseu, mi je začnilo kopati po glavej. Ka mi šké té keber prajti? Pa sam brž vedo, ka mi šké povedati. Vcejlak naraj mi je povedo, kak leko edna rejč znamenüje nika vcejlak drugoga. Té keber je keber. Depa mamo gra, ka njemi pravimo keber. Kak je žmani na tikvinom olini! Té keber gra nika lagvoga ne znamenüje. Tadale mamo eden auto, že bole stari auto, ka njemi po cejlom svejti pravijo keber. Zato, ka rejsan tak vövidi kak eden vcejlak velki keber. Pa je trno simpatičen auto. Tak, ka tou tö nika lagvoga ne znamenüje. Keber grata lagva rejč, gda se začne z njim zvati kakšnoga človeka.

- Ka de meni gučo té keber vonječi! Vej njemi ge že dam po trdoj tikvi, vej stoj prajti.

- Tak je tanjani, kak kakši manjasti pa debeli keber, vej prajti sto drugi.

Na, v tejm je keber nej dober keber. Pa je un nej nika kriv gé zatou, ka lidgé tak lagvo ravnamo z njegvim menjom.

- Tak je gé perouven na gesti kak krumpičov keber, to ma stoj šego prajti.

Depa vsikša živa stvar mora gesti, ovak mrgé, ka nej? Ge si brodim, ka bi boukše bilou prajti, té krumpičov keber je tak perouven na gesti kak kakši človek. Gvüšno je, ka kebri nikšen guč majo med seuv. Pa je gvüšno tou tö, ka ga mi lidgé ne razmejmo. Leko pa je, kak se ranč tak zgučavlejo od nas.

- Ti pa samo tiuma boj, ka si kak kakši človek, ka žena za tebe vse obredi pa pejneze domou nosi, leko ka eden keber povej drugomi.

- Nika ti meni ne guči! Ka si gizdavi kak kakši človek, njemi leko nazaj povej drugi keber.

Sto bi vedo, če je tak ali je nej. Gvüšno pa je, ka moja tašča Regina, trno čedna ženska, trno rada od kebrov guči.

- Od čerke mouž je gé takši nut v sebe pogroznjeni keber. Perouti samo po tistom gor opre, gda njemi moja čerka zapovej. Rejsan, takši keber je gé pa sploj nej nikši moški, vej tumačiti svojoj najboukšoj pajdaškinji Rozini, trno moudroj ženski.

- Vejm, vejm, ge dosta takši kebrov poznam. Če povejm po istini, je vsikši drugi moški takši keber, kak ga ti doma moraš gledati, vej od kebrov kaj povedati ta moudra Rozina tö.

Meni pa je na pamet prišlo, kak je bilou v časaj velke lübezni moje tašče Regine, trno čedne ženske. Tou je te bilou, gda je vidla samo svojoga Alfredija pa nika drugo nej. Tam pod lugašom na dvouri sta se mujsala.

- Ti moj mali kejberček, njemi je kak mujca sopila nut v vüjo.

- Ti moja mala kebričica, je sopo eške Alfredi.

In sta tak bila kejberček pa kebričica. Bougi kebri! Ka ji je zaodilo! Vej pa uni dun eni drugomi ne gučijo:

- Ti moj mali človek!

- Ti moja mala človekojca!

Dun so nej tak butasti, ka bi takšo gučali.

Lüblene moje, dragi moji, lejpi, zdravi pa veseli mi ostante. Pa kebre spoštüvajte pa naj bou rejsan keber, gra ali pa auto.

Miki

OTROŠKI KOTIČEK

NAŠA ZLATA RIBICA

Svejt je čüdno vküper napravleni. Lidge ne vörvlejo najbole, ka bi se godili čüdeži. Depa po drugoj strani bi trno radi bili, ka bi se godili. Te je pa sploj nej čüdno, ka v zlate ribice ne vörvlejo, bi je pa radi meli bar v bližnjom potoki. Pa ništerni ranč ne vejo, ka una rejsan tam živé.

ŠTRKOVO ŽELENJE

Lidge si včasi vsefele čüdno želejmo. Pa so ribe ranč takšne. Pa kakšna druga stvar tö. Ka od ftičov sploj ne gučimo. Rejsan, trno čüdno je tou vse vküper, kak ti leko edno želenje vöobrne žitek. Od toga vej največ povedati eden najbole stari štrk. Pa zlata ribica tö.

Sprtolejt je ranč prišla v tisti čas, gda štrki nazaj domou priletijo. Med njimi je biu mladi štrk tö, ka je oprvin domou prišo. Pred štirimi lejtami je odleto daleč v Afriko. Zdaj, gda je grato vözraščeni štrk, je zagledno rour, na sterom je vö iz djajca pogledno. Na toum rouri je njegvi ata že vrejd gemau gnezdo za nouvo držino. Mama je eške nej prišla. Un si je eške tö nej vöodabrau svoje štrkove žene. Ka ženski štrki bole kesnej pridejo. Zato je isko, gde de un delo gnezdo za svojo držino. Depa biu je lačen pa zmantrani od duge pouti. Dole se je spüsto pri potoki. Trno dobro bi njemi spadnola kakšna riba. Gledo je pa čako, čako pa gledo, dokejč je njegvi dugi klün zgrabo ribo. Na, neje tou bila kakša takša prousta riba. Nej, sploj nej! Zgrabo je zlato ribico. Kak pa je z debelim gledo, gda ga je vcejlak po štrkovo pitala. Pitala ga je, ka naj njemi spuni, če jo spisti. Rejsan jo je z debelim pogledno. Vej je pa takšo eške nej čüjo, ka bi ribe gučale. Zato pa si je brodo, ka je tou kakša šala. Zato pa je pravo, ka bi škeu riba biti. Tou je povedo pa spüsto zlato ribico nazaj v vodou. V tistoj minuti je štrk grato riba. Gledo se je pa je nej mogo vörvati.

- *Eeeeeeej, zlata ribica, ka si tou naprajla iz mene,* - se je zaganjo za njou.

- *Samo sam tou naprajla, ka si si sam želo. Samo sam tvoje želenje spunila,* - njemi je prajla nazaj.

Depa na nouvo napravlena riba se nej pa nej mogla zmiriti. Eške vekša nevola je gratala po tistom, gda jo je skur zgrabo nikšen štrk. Jo je skur zgrabo pa pojo. Pa je tou nej biu samo nikšen takšen štrk, bila je njegva mama. Ja, skur jo je pogejla njegva mama.

- *Ge ti ne morem pomagati,* - njemi je dola stavlala djaukanje zlata ribica. - *Vejn ti je tak bilou usojeno. Tak, ka se boš narodo kak štrk, živo pa kak riba.*

Dnevi, tedni pa mejseci so šli po svoje. Nagnouk je zima bila pa že sprtolejt tö. Znouva so štrki prileteli domou. Zdaj že bole krepka pa velka riba ji je gledala. Trno žalostna je gratala. Na pamet njoj je prišlo, kak lepou je bilou biti štrk.

Miki Roš

MLAŠEČI KAUT

»Eške dosta kaj znamo«

Vrvarstvo - vaužarstvo

Odloučila sam se, ka moram par rejči povedati tudi od ene dejavnosti, štera je nej samo v Prekmurji, liki po cejloj Sloveniji fejst ogrožena (veszélyeztetett). Tou je vrvarstvo (kötélverés). Fejst je malo lüdi, šteri eške znajo, kak so inda vouže doma delali, pa što je tou delo. Ges sam bila skoron gvüšna, ka pri nas več nikoga nega, ka bi tou znau, da pa sam trno vesela bila, gda sam vidla, ka tou nej tak.

Na pouti skouz Gančane, ves blüzi Beltinec, sam pri cesti vidla tablo, Vrvarstvo *Jože Bakan*. Nejsam mogla samo mimo iti. Čiglij so gospod mešter glij te velko delo meli, so vse ta njali, pa so mi pokazali, ka znajo. Prišla sam v delavnico (műhely), štera nej pa šker za vouže delati. Delo je ročno. Zakoj mi je pravo, ka tak mala, liki gospod Bakan pravijo, ka za vouže delati je vsakša delavnica premala. Pokazali so mi vsefelé mašine je delavnica premala? Zatou, ka vouže trbej vö vtegniti, zatou pa pravi, ka cejlo dvorišče včasi ponüca.

Jože Bakan iz Gančan

Stari mašin, na sterom so inda vauže redli

Gnešnje, moderne vauže

Brigalo me je, gde se je toga dela navčo. Vrvar so bili tüdi oča, tak ka se je neka od njega navčo. Sledi je biu inaš v Murski Soboti, končno je pa tüdi šoulo tekstilne tehnologije. Zdaj znanje prenaša na svojoga sina, šteri de znonkar vse vküper dale pelo.

V delavnici sam vidla vsefelé farbe niti, s šteri te s pomočjov mašina, na šteroga se s posebnin remnom gor priveže, vouže dela. Ma starejše pa novejše mašine za vouže delati, pa mašin za klobke süjkati, pa vsefelé takše pripomočke. Delo je nej tak leko, kak na prvi onej vövidi. Trbej meti precej mouči, pa seveda tüdi ročnih spretnosti, ka plesti trbej. Povedo mi je tüdi, ka je material trno žmetno dobiti. Štöla ga največ iz Avstrije, pride pa iz Azije. Tou sta največ konoplja pa sisal. Dela vsefelé fele vouž, tenke, kuste, pisane, kakše ščete. Vouže leko küpite pri njem doma, neka ma tüdi po različni bautaj.

Pokazo mi je tüdi stari mašin za vouže delati, šteroga trno pazi, ka naj bi ga ger črvi nej pogeli, ka je cejli leseni.

Gospod Bakan so rejsan zadnji eti v Prekmurji, ka znajo eške vouže delati, zatou vüpajmo, ka ta obrt rejsan nede izumrla, pa ka nas nede vse pouzro tej svejt, šteri je puni plastike.

Jasmina Papić

(podatke zbrala avtorica za potrebe projekta Craftattract - tradicionalne obrti - nove atrakcije za kulturni turizem, Intereg IIIA, Sosedski program Slovenija - Madžarska - Hrvaška 2004 - 2006, ki ga za Pomurje izvaja Pokrajinski muzej Murska Sobota)

Petek, 18.07.2008, I. spored TVS

6.55 TEDENSKI IZBOR, 8.00 NA ZDRAVJE! 9.10 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.25 OSMI DAN, 11.55 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKH MEST, 12.25 SLOVENSKI MAGAZIN – NOTRANJSKA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 BORILNE VEŠČINE; VEGETARIJANSKA RESTAVRACIJA, 13.35 BRIDKOSTI TROPSKEGA OTOKA, FRANC. NAD., 14.25 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.45 MEDVEDEK, RIS., 15.55 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: MORJE, 16.20 MAKS, DANSKA NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 SLIKE IZ SEČUANA: BAMBUS, 17.45 POZABLJENA MESTA IZ DAVNINE, ANG. DOK. SER., 18.40 BRENČ IN CVETKA, RIS., 18.45 TINČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, EUTRINKI, TV POGLED, 19.55 BLIŠK, TV NAD., 20.30 FESTIVAL VURBERK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 POLNOČNI KLUB: ZDRAVNIKI, KJE STE? 0.15 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 18.07.1990, 0.35 POZABLJENA MESTA IZ DAVNINE, PON., 1.25 DNEVNIK, 1.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.20 INFOKANAL

Petek, 18.07.2008, II. spored TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.25 CICIBAN POJE IN PLEŠE, 13.50 ŠPORT ŠPAS, 14.50 GEORGE IZ DŽUNGLE, AM. FILM, 16.15 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 18.07.1990, 16.35 DOMA PRI ... FARAONIH, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 GLASBENO DOKUMENTARNA ODDAJA, 19.30 PARIZ: ATLETIKA - ZLATA LIGA, 22.00 ANTITRUST, AM. FILM, 23.45 MOJE POLETJE LJUBEZNI, ANG. FILM, 1.10 HUFF, AM. NAD., 2.10 INFOKANAL

* * *

Sobota, 19.07.2008, I. spored TVS

6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.40 POLNOČNI KLUB: ZDRAVNIKI, KJE STE?, 11.55 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 14.00 KRALJ V NEW YORKU, AM. FILM, 16.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.10 LABIRINT, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 SOBOTNO POPOLDNE, 17.25 KRAJI IN LJUDJE, 17.35 NA VRTU, 17.55 POPOLNA DRUŽINA, 18.05 Z DAMIJANOM, 18.40 DINKO POD KRINKO, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 50 LET TELEVIZIJE: ŠOU BO ŠEL, 20.50 POLETNA POTEPANJA, ODDAJA O TURIZMU, 21.20 MALI OGLASI: KNJIGOVODJA, IZVIRNA TV NAN., 22.10 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.45 KLAN, IZVIRNA TV NAD., 23.40 DEADWOOD, AM. NAD., 0.30 VSTAJENJE OD MRTVIH, SRBSKI FILM, 2.40 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 19.07.1990, 3.05 DNEVNIK, 3.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.50 INFOKANAL

Sobota, 19.07.2008, II. spored TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 10.50 SKOZI ČAS, 11.00 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 19.07.1990, 11.30 DOMA PRI ... FARAONIH, 12.45 AFNA FRIKI, DOK. NAN., 13.10 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.40 SLOVENCI PO SVETU: MENDOZA V ARGENTINI, 15.15 KOLESARSKA DIRKA PO FRANCIJI, 17.15 DUH PRVAKA - ČLOVEK, ŠPORTNI FILM, 17.40 CHRIS EVERT - TENIS, ŠPORTNI PORTRET, 18.00 MEDNARODNI PLAVALNI MITING, 20.00 ANGELS FALL, AM. FILM, 21.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, 22.00 SOBOTNO POPOLDNE, 0.15 ANNA PIHL, DANSKA NAD., 1.05 INFOKANAL

* * *

Nedelja, 20.07.2008, I. spored TVS

7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 9.50 ŠPORT ŠPAS, 10.20 IZGUBLJENI ZAKLAD FIDŽIJA, AVSTR. NAN., 10.50 SLEDI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 FESTIVAL VURBERK, 14.25 V NEDELJO Z GUSTELNOM, 14.45 MIHA DOVŽAN IN GORENJCI, 15.10 ČARODEJ FRANC ZUPAN - VELIKA SPRETNOST, 15.20 KARTE NA MIZO, ANG. FILM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 50 LET TELEVIZIJE: TVARIETE, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 POKEC, RIS., 18.45 OZI BU, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 AVSENIKOV ZLATI ABONMA: POKLON FRANCU KOŠIRJU, 21.30 DRUŽINSKE ZGODBE: DRUŽINA IRGOLIČ, 22.25 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.55 NEPRILAGOJENI, AM. FILM, 0.55 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 20.07.1990, 1.15 DNEVNIK, 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.05 INFOKANAL

Nedelja, 20.07.2008, II. spored TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.40 SKOZI ČAS, 9.50 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 20.07.1990, 10.10 POLETNA POTEPANJA, ODDAJA O TURIZMU, 10.40 Z GLASBO IN S PLESOM ..., 11.10 SVET VODNIH ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 11.40 PO JEZERU, 13.40 MED VALOVI, 14.10 ALPE-DONAVA-JADRAN, 15.15 KOLESARSKA DIRKA PO FRANCIJI, 18.00 MEDNARODNI PLAVALNI MITING, 21.00 DRŽAVNO PRVENSTVO V ATLETIKI, 21.30 LILIJE, ANG. NAD., 22.20 ŠTEVILKE, AM. NAD., 23.00 NA UTRIP SRCA: ZLATA RESNA GLASBA IN BALET TVS (1958-2008), 0.30 INFOKANAL

* * *

Ponedeljek, 21.07.2008, I. spored TVS

7.15 TEDENSKI IZBOR, 8.00 NA ZDRAVJE! 9.15 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.05 POZABLJENA MESTA IZ DAVNINE, ANG. DOK. SER., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 POLNOČNI KLUB: DOZORELO TELO, 14.25 SLOVENCI PO SVETU: DOBRO JUTRO, VIETNAM, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 NILS HOLGERSON: KLIC DIVJIH GOSI, RIS., 16.10 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: SLEPE MIŠI, 16.20 BINE: MORJE, LUTK. NAN., 16.35 PODSTREŠJE: GRAMOFON, IGR. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.35 DIVJA KITAJSKA, ANG. POLJ. SER., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 PIKIJEVE GLASBENE DOGODIVŠČINE, RIS., 18.45 DRAGI DOMEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 ZAKAJ DEMOKRACIJA? ZA BOGA, ČARJA IN DOMOVINO - RUSIJA, DOK. SER., 20.55 BRIDKOSTI TROPSKEGA OTOKA, FRANC. NAD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 PISAVE, 23.30 GLASBENI VEČER, 0.45 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 21.07.1990, 1.05 DIVJA KITAJSKA, PON., 1.55 DNEVNIK, 2.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.00 INFOKANAL

Ponedeljek, 21.07.2008, II. spored TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.45 SOBOTNO POPOLDNE, 15.35 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 16.00 POLETNA POTEPANJA, 16.30 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 21.07.1990, 16.50 OSMI DAN, 17.25 ALPE-DONAVA-JADRAN, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 DR. WHO, IGR. NAN., 20.00 PREDSTAVITEV OLIMPIJSKE EKIPE, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 KNJIGA MENE BRIGA, 22.20 PREGLASNO OKOLJE, DOK. ODD., 22.50 MATI Z DRUGE STRANI MEJE, NEMŠ. NAD., 0.25 INFOKANAL

* * *

Torek, 22.07.2008, I. spored TVS

6.55 TEDENSKI IZBOR, 8.00 NA ZDRAVJE! 9.15 NA POTEP PO SPOMINU, 9.45 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 DIVJA KITAJSKA, ANG. POLJ. SER., 11.55 DRUŽINSKE ZGODBE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 ZAKAJ DEMOKRACIJA? ZA BOGA, ČARJA IN DOMOVINO - RUSIJA, DOK. SER., 14.20 OBZORJA DUHA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.40 TROJČICE: ROMEO IN JULIJA, RIS., 16.05 NAUČIMO SE PESMICO Z MELITO OSOJNIK: POMLADNE GOSLI, 16.15 ZOJA KAJETO, RIS., 16.30 IZGUBLJENI ZAKLAD FIDŽIJA, AVSTR. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 VIDRA, DOK. ODD., 18.00 MUZIKAJETO: AFRIKA, IZOBR. SER., 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 KRTEK, RIS., 18.45 BINKO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 STRICI SO MI POVEDALI: LJUBEZNI, TV NAD., 21.05 60 LET IZRAELA, 60 LET KONFLIKTA, 22.05 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 IRWINI, DOK. ODD., 0.10 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 22.07.1990, 0.25 VIDRA, DOK. ODD., 0.55 DNEVNIK, 1.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.55 INFOKANAL

Torek, 22.07.2008, II. spored TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.50 TEDENSKI IZBOR, 15.15 KOLESARSKA DIRKA PO FRANCIJI, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 37. MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL BELTINCI: LE PLESAT ME PELJI 2007, 19.15 RENU BASSI V PLESIH IZ INDIJE, 20.00 ZVOK, DOK. SER., 20.30 DEDIŠČINA EVROPE, 22.00 ZADNJI DNEVI, NEMŠ. FILM, 23.55 50 LET TELEVIZIJE: TVARIETE, 1.10 INFOKANAL

* * *

Sreda, 23.07.2008, I. spored TVS

6.55 TEDENSKI IZBOR, 8.00 NA ZDRAVJE! 9.15 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.55 VIDRA, DOK. ODD., 11.25 NA UTRIP SRCA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 NA VRTU, 13.45 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 14.00 60 LET IZRAELA, 60 LET KONFLIKTA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.45 PAJKOLINA IN PRIJATELJI S PRISOJ, RIS., 16.05 POD KLOBUKOM: VALENTINOVO, 16.40 POLŽJEGRAJSKE ZGODBE, RIS., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.35 STEBRI SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA: ZLATKO ŠUGMAN, DOK. ODD., 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 BAČEK JON, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 ŽARIŠČE, AM. FILM, 21.35 GLEDAMO NAPREJ, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 BREZ REZA - DR. FRANCE M. DOLINAR: RESNICA VAS BO OSVOBODILA, ŠKOF DR. GREGORIJ ROŽMAN IN NJEGOV ČAS, 0.10 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 23.07.1990, 0.30 STEBRI SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA, PON., 1.25 VZGOJA SRCA, FRANC. NAD., 2.20 DNEVNIK, 2.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.20 INFOKANAL

Sreda, 23.07.2008, II. spored TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.50 50 LET TELEVIZIJE: ŠOU BO ŠEL, 13.45 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 23.07.1990, 14.10 SVET VODNIH ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 15.15 KOLESARSKA DIRKA PO FRANCIJI, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 TENIS - TURNIR WTA, 20.40 LIGA PRVAKOV V NOGOMETU, DOMŽALE - DUDELANGE, 22.35 EDMOND ROSTAND: CYRANO DE BERGERAC, TV PRIREDBA PREDSTAVE MESTNEGA GLEDALIŠČA LJUBLJANA, 0.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 1.15 ZGODBA O DVEH SESTRAH, JUŽNOKOREJSKI FILM, 3.05 INFOKANAL

* * *

Četrtek, 24.07.2008, I. spored TVS

6.55 TEDENSKI IZBOR, 8.00 NA ZDRAVJE! 9.15 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.40 SVETO IN SVET: PRIHODNOST DIALOGA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 STARI NOVI OBRAZI EVROPE: POLJSKA, 13.40 MIŠKO KRANJEC: STRICI SO MI POVEDALI: LJUBEZNI, TV NAD., 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.45 SIMON V DEŽELI RISB S KREDO, RIS., 16.15 LEPA BOKSARKA, DOK. FILM IZ IZRAELA, 16.30 ENAJSTA ŠOLA: UGANKA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 ŠTAFETA MLADOSTI: TESTI, 18.15 DUHOVNI UTRIP: LEGENDA O SVETEM GRALU, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 BENI IN FLORIJAN, RIS., 18.45 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 KOMUNA G-7 ALI UTOPIJA NA ROBU DRUŽBE, DOK. ODD., 20.50 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSMI DAN, 23.35 TRI SESTRE - MADE IN GERMANY, NEMŠKI TV FILM, 1.00 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 24.07.1990, 1.25 DUHOVNI UTRIP, PON., 1.40 DNEVNIK, 2.15 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.40 INFOKANAL

Četrtek, 24.07.2008, II. spored TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.40 BREZ REZA - DR. FRANCE M. DOLINAR: RESNICA VAS BO OSVOBODILA, ŠKOF DR. GREGORIJ ROŽMAN IN NJEGOV ČAS, 13.40 50 LET TELEVIZIJE: TV DNEVNIK 24.07.1990, 14.00 AZIJSKE POTI POD NEBOM, KOREJSKA DOK. SER., 15.00 BLISK, TV NAD., 15.30 GLEDAMO NAPREJ, 16.25 EVROPSKI MAGAZIN, 16.55 MED VALOVI, 17.25 MOSTOVI – HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 TENIS - TURNIR WTA, 21.00 XXL, FRANC. FILM, 22.35 POD RUŠO, AM. NAD., 23.30 HIŠA DUHOV, KOPR. FILM, 1.55 INFOKANAL

8. DRŽAVNO SREČANJE PORABSKIH SLOVENCEV

MONOŠTER, (v soboto) 23. AVGUSTA 2008

Državna slovenska samouprava - ob 220. oblejtnici rojstva Jožefa Košiča - zové vse Slovence, šteri živijo v Porabji in zvün Porabja na Madžarskom ali gde koli po svejti, na srečanje v Varaš.

Lepau vas prosimo, prijavnice (jelentkezési lap) pošlite najkisnej do **31. julija 2008** na atrejs:

Državna slovenska samouprava,
9985 Gornji Senik, Cerkvena pot 8.
Országos Szlovén Önkormányzat,
9985 Felsőszölnök, Templom u. 8.

Informacije dobite po telefoni: **94/534-024**

Prijavnica/Jelentkezési lap

(Prosimo nazaj poslati do 31. julija 2008!)

Ime .....

Iz držine pride..... lidij

Domanji atrejs:.....

Telefonska numara:.....

Pridemo (okraužite odgovor):

1. S posebnim avtobusom (különjárat)
2. Ovak, na svojo ceringo

Datum: .....

.....

podpis

Smej je pau zdravja

Motor

»Ata, sestri si küpo gosli, tak zdaj meni moraš küpiti motor,« pravi mali Pištek.

»Ka boš pa z njim?« ga pita oče.

»Ka, ka?! Daleč se odpelam, ka nemo čüu, gda de sestra na violino igrala.«

Pijani saused

Sausedin stric so že stari, radi venej na dvorišči sedijo pa pipo kadijo. Etak pa vse vidijo, ka se pri sausedi godi. Eden den vidijo, ka Francek de domau pijan kak čep. Skur že zadrejmajo, gda vidijo, ka Francek auto tiska vö iz garaže.

»Francek, se ti je zmejšalo?« ma kričijo. »Ne sedaj v auto, vej pa ne moreš stati na nogaj! Kak 'š pa vozo?«

»Kak, kak? Vej pa nišče ne vozi stoječ!«

V.G.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; *e-mail:*
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:
EUROTRADE PRINT d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa:
HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB